Palm Springs

Palm Springs – amerikai, 2020. Rendezte: **Max Barbakow**. Írta: **Andy Siara**. Kép: **Quyen Tran**. Zene: **Matthew Compton**. Szereplők: **Cristin Milioti** (Sarah), **Andy Samberg** (Nyles), **J.K. Simmons** (Roy), **Meredith Hagner** (Misty), **Peter Gallagher** (Howard). Gyártó: **FilmNation Entertainment / Limelight Productions / Lonely Island Classics**. Forgalmazó: **Mozinet**. *Feliratos.* 90 perc.

A nyári kánikula közepén, amikor a félig helyrezökkent világban a karanténnapok rituáléi még élénken élnek az emlékezetünkben, a *Palm Springs* amolyan üdítővel felöntött tömény piaként hat, amely az édeskés kortyok csalóka előörse után csak később üt be igazán. A COVID-időszakra véletlenségből tökéletesen időzített filozofikus romkom mintha csak metakommentárt szeretne fűzni az „időhurokban rekedt karakterek" történetsémájához (*Idétlen időkig*, *Mielőtt elmegyek*, *Boldog halálnapot*), és bár egyes aspektusaiban megragad a járt úton, sok szempontból egészen eredeti módon kezeli témáját.

Remek húzás, hogy az ismétlés tárgya ezúttal egy esküvő napja – a képmutatás és számvetés terepe, az új kezdet és a ciklikusság szimbóluma egyszerre. Főhősnőnk itt a násznép egy másik tagjának személyében kapásból kalauzt kap az örökkévalóságba, és őslakos társa rezignált tekintetétől követve járja végig a szokott ösvényt: a hedonista eszképizmust szükségszerűen követi a depresszió és a nihil, és persze felmerül a kérdés, mi tartja össze a társadalmat, ha nincs következménye tetteinknek? Bár sok mindent cinikusan elviccel, a film itt meglepően fajsúlyos állítást tesz: ha a lét elviselhetetlenül könnyű, a fájdalom marad az egyetlen valóság – így ha az erkölcsnek keresünk kiinduló axiómát, az nem nagyon lehet más, mint hogy minimalizáljuk a másoknak okozott szenvedést. Az időhurkot purgatóriumként kezelő spirituális allegóriákra adott naturalista választ végigvíve pedig váratlan slusszpoénnal áll elő: éppen az intertextuális beágyazottság miatt lesz végtelenül mulatságos a csavar, hogy a szabadulás itt végül nem megváltást hozó jócselekedetek, hanem a „dobozon kívüli" gondolkodás jutalma. Ecce homo: korábban senkinek se jutott eszébe, hogy a kéretlen örök élet alatt akár zsenivé is lehet válni – ha a világegyetem kiszúrt velünk, akkor hekkeljük meg, és a hajunknál fogva húzzuk ki magunkat a slamasztikából?

ANDORKA GYÖRGY

Made in Italy

Made in Italy – amerikai, 2020. Rendezte és írta: **James D'Arcy**. Kép: **Mike Eley**. Zene: **Alex Belcher**. Szereplők: **Liam Neeson** (Robert), **Micheál Richardson** (Jack), **Valeria Bilello** (Natalia), **Lindsay Duncan** (Kate). Gyártó: **HanWay Films / Ingenious Media**. Forgalmazó: **Big Bang**. *Szinkronizált.* 120 perc.

A színészből lett rendező James D'Arcy debütfilmje ékes bizonyítéka annak, hogy a személyes téma, a szép helyszín és pár jó nevű sztár még kevés egy jó filmhez. A gyönyörű Itália bujasága és érzékisége az alkotók állandó ihletforrása, legyen szó a mainstream film és a rideg angol-szász világ felől érkező, életközépi válságba került hősnőkről (*Ízek, imák, szerelmek*, *Napsütötte Toszkána*) vagy épp szerzői moziról, ahol a táj, az ételek és az atmoszféra hűen tükrözik a történet erotikus fűtöttségét (*Lopott szépség*, *Szólíts a neveden*). D'Arcy filmje apa-, fiú- és felnövéstörténet: Jack és papája (Micheál Richardson és édesapja, Liam Neeson) a hűvös Londonból utaznak le elhanyagolt toszkán villájukhoz, hogy túladjanak rajta. Jack válófélben van, és a házért kapott pénzből szeretné az exétől megvásárolni a galériát, amelyet közösen vezet-

tek. Apja kiégett festő, az olasz családi birtok pedig autóbaleset-ben elvesztett édesanyjáé volt, így aztán a visszatérés mindkét férfiban fájó sebeket tép fel. *Az élet háza*, a *Bor, mámor, Provence* és a *Napsütötte Toszkána* hibridjeként a film története a ház renoválása és a két férfi kapcsolatának reparálása köré épül, valamint egy lagymatag szerelmi szálra, amelyben Jack megismeri a tündéri helyi étterem elvált tulajdonosnőjét.

A mogorva özvegy szerepében Neeson éppolyan érdektelen, mint fia a csalódott, mégis zöldfülű Jackében, és valahogy az őket körülvevő összes figura is épp olyan hamiskás, mint a házat belepő díszlet-por. Afféle családi *soft* melodrámaként a *Made in Italy* több generáció számára is tartogat történetszálat, ráadásul a feleség és anya elvesztése nagyon is ismerős a két főszerepet alakító színész számára: egy 2009-es síbaleset formájában ugyanez a tragédia érte őket. Így aztán szomorú, hogy ezt a számukra nagyon is személyes témát egy mindössze középszerű filmben örökítik meg, melynek a steril és néhol kifejezetten ügyetlen rendezés eredményeképp egyetlen átütő pillanata sincsen.

KOVÁCS KATA

#kövessbe

Follow Me – amerikai, 2020. Rendezte és írta: **Will Wernick**. Kép: **Jason Goodell**. Zene: **Crystal Grooms Mangano**. Szereplők: **Holland Roden** (Erin), **Ronen Rubinstein** (Alekszej), **Keegan Allen** (Cole), **Denzel Whitaker** (Thomas). Gyártó: **Escape Productions**. Forgalmazó: **ADS Service**. *Feliratos*. 98 perc.

Will Wernick előző horrorját is egy szabaduló-szobáról készítette, címe is ez volt: *Szabadulószoba*. Akár ennek az újabbnak is lehetne ez a címe, hiszen a helyszín és a vállalás is hasonló, mint a három évvel ezelőtti produkcióé volt – a végeredmény minősége azonban határozott visszalépés az idegesítő műfaji amatőrizmus felé. A *#kövessbe* nem több, tán nem is akar több lenni néhány ismert horror-franchise (*Motel, Fűrész*) stílusának és motívumainak felhasználásával legyártott unalmas, se nem szellemes, se nem kegyetlen (maximum kétszer tán gyomorforgató) szabadulószobás reklámfilmnél, amely egy hasonlóan ismert kilencvenes évekbeli thriller (Wernick gátlástalansága megérdemelné felfedését) csattanójának pofátlan lenyúlásával igyekszik a végére valamiféle érzelmet kicsikarni nézőjéből. Mármint olyat, amely megmagyarázza, miért is kellett leforgatni.

Az alaphelyzettel, miszerint a közösségi média egyik világjáró influenszere Moszkvában szenved barátaival egy, az „extrémnél is extrémebb" szabadulószobában, szó szerint semmit sem kezd a film – csakúgy, mint kétdimenziósnak is vékony, tenyérbemászó karaktereivel, vagy dilettáns, falvédősen okoskodó forgatókönyvének saját maga által felállított szabályaival. Bár olyan időket élünk, amikor szinte minden moziban bemutatott zsánerfilmnek örülni kell, amely megpróbálja visszacsábítani a közönséget a multiplexekbe, Wernick nemtörődöm Zs-filmje jobban járt volna, ha nálunk is inkább a VOD-tékák kínálatát gyarapítja. Otthon talán elintéztük volna egy legyintéssel – a vászon előtt ülve azonban kifejezetten dühítő ilyen ócskaságot látni.

KOVÁCS GELLÉRT

Patthelyzet

Patthelyzet – magyar, 2020.Rendezte és írta: **Szűcs Dóra**. Kép: **Csepeli Eszter** és **Dobóczi Balázs**. Zene: **Juhász Csaba**. Szereplők: **Kádár L. Gellért** (Olivér), **Kálloy Molnár Péter** (Tamás), **Szabó Erika** (Eszter), **Szabó Máté** (Roy), **Ráckevei Anna** (Veronika). Gyártó: **ZLS Productions**. Forgalmazó: **ADS Service**. 100 perc.

Noha a bankrablás motívuma a magyar film számára nem ismeretlen, eddig jóformán csak más műfajokkal társítva jelent meg nálunk – vígjátéki tónussal, mint a *Konyec*ben, vagy éppen életrajzi műben, mint legutóbb a *Viszkis*ben. Visszatérő elem volt mindegyiknél, hogy tágabb társadalmi-közérzeti jelenlétet kívántak felfesteni, amelyben a rablás egyfajta kényszerű, a korszellem és -hangulat nyomására végrehajtott cselekedet. A *Patthelyzet* azonban oly sok más mellett ezektől a vonatkozásoktól is megszabadítja *heist*-történetét, és teljes mértékben az akcióra koncentrál. Az egyetlen helyszínen, egy bank ügyfélterében, illetve irodájában zajló, szinte teljesen valós időben játszódó film mindössze hat szereplőt használ: az ügyfél, a bankrabló, az igazgató, az alkalmazott és a biztonsági őr mellé a film utolsó negyedében megjelenik a nyomozó is. Alkalmi szövetségek köttetnek, majd bomlanak fel szinte ugyanolyan gyorsan, a pénz megszerzésének pillanatnyi lehetőségétől függően. A rendezés mellett a forgatókönyvet is jegyző Szűcs Dóra állami támogatás nélkül, magánpénzből készítette el első mozifilmjét, és ez sajnos meg is látszik művén: a képi világ bántóan steril és mesterkélt, sőt szegényes – hiába ecsete-

lik hosszan az egyik szereplő jólöltözöttségét, ha a néző közben az ellenkezőjét látja. Ilyen helyzetben a forgatókönyvnek kell rendkívül kidolgozottnak lennie – Tarantino is egy raktárhelyiségből kezdte pályáját -, ám a film itt sem teljesít jól. Szűcs szinte teljesen a csavarokra próbál építeni, újra és újra kiderül, hogy a szereplők mind ismerik már egymást korábbról, és bármikor készek elárulni a másikat, saját céljuk érdekében. Azonban a fordulatok egy idő után egyre valószínűtlenebbek vagy kiszámíthatóbbak lesznek, a karakterek teljesen légüresek – amikor egymással kellene ütközniük, az éles csattanások helyett csakis tompa puffanások jönnek.

FEKETE TAMÁS

A herceg utazása

Le voyage du prince – francia, 2019. Rendezte: **Jean-François Laguionie** és **Xavier Picard**. Írta: **Anik Leray** és **Jean-Francois Laguionie**. Zene: **Christophe Héral**. Gyártó: **Blue Spirit Studio / Mélusine Productions**. Forgalmazó: **Vertigo Média Kft**. *Szinkronizált.* 79 perc.

Jean-François Laguionie a dicső múltú francia animáció igazi nagyágyúja. *A herceg utazása* című filmje a 81 éves rendező pazar, letisztult munkája: sűrű, de gondosan cizellált, és meglepően fiatalos lezserséggel végigvitt szimbolikával dolgozik. A film címszereplője Laurence, a majom, aki a hazájában király, azonban egy balul elsült csata következtében, hosszas tengeri hánykolódás után idegen földrészen, egy másik majom-civilizációban találja magát. A parton egy Tom nevű kisfiú talál rá, és szülei gyógyítják fel, akik történetesen tudósok: épp azért élnek száműzetésben elhagyatott, viktoriánus múzeumukban, mert hisznek a párhuzamos majomcivilizációk létezésében. Tom és az idegen hamar összebarátkoznak, a kisfiú megmutatja

neki a világot, amelyben él, míg Tom szülei azon dolgoznak, hogy vendégükből bazári látványosságot csináljanak és bebizonyítsák igazukat a tudományos akadémia előtt.

Laguionie a xenofóbia szülte – napjainkban nagyon is aktuális – konfliktusokat egy igazi archetipikus vonalvezetésű történetben meséli el. Mintáit fesztelenül hangsúlyozza, például konkrét *King Kong* idézettel, egyértelmű *Majmok bolygója* utalásokkal, sőt mi több, friss filmje húsz évvel ezelőtti egészestés animációja, *A majmok kastélya* spin-offja. *A herceg utazása* igazi truvája azonban az, hogy hibátlan historizálással eleveníti meg azt a korszakot, amikor a nyugati civilizáció végleg lefeküdt a kapitalizmusnak, és formatörténeti lexikonként idézi fel az art nouveau világát. Ez a lenyűgöző dekorativitás, a tekergő növényi ornamentika, ráadásul értelemmel is bír: a fák, növények és indák gyökerükkel és ágaikkal megfojtják a civilizáció csúcsát szimbolizáló metropolist. Ritka az, amikor a tartalom és a forma ennyire flottul illeszkedik egymáshoz: *A herceg utazása* egy csinos, szecessziós, nemes anyagokból munkált kis ékszerdoboz.

ALFÖLDI NÓRA

Sosem késő

Never Too Late – ausztrál, 2020. Rendezte: **Mark Lamprell**. Írta: **Luke Preston**. Kép: **Peter Falk**. Zene: **Angela Little**. Szereplők: **James Cromwell** (Jack), **Shane Jacobson** (Bruce), **Jacki Weaver** (Norma), **Dennis Waterman** (Caine), **Jack Thompson** (Angus). Gyártó: **F.G. Film Productions**. Forgalmazó: **ADS Service**. *Feliratos.* 95 perc.

Ageronto-komédia az elmúlt években olyan bombabiztos üzletté izmosodott, hogy már az ausztrál filmesek is nyugdíjas jegyet váltottak a kitartóan zakatoló boomer-vonatra. *A nagy szökés* klasszikusát veteránokat ápoló nyugdíjasotthonba helyezni ráadásul korántsem szenilis ötlet. A kőkemény börtönként ábrázolt intézmény a vonatkozó műfaji hibrid poénosládáját nyitja, miközben a szigorított helyszín vaskos társadalmi áthallásait az idős célközönség is érteni és értékelni fogja. Vietnamot megjárt hőseink ötven év után elérkezettnek látják az időt, hogy a címnek megfelelően végre sínre tegyék az életüket. A boldog befejezés érdekében össze is áll a régi banda, majd valamiféle terv is készül. A papíron jól hangzó akció kibontakozását azonban a letolt gatyák és prosztatás viccek fullasztják be. Az írók mintha maguk sem bíznának az idős szereplők képességeiben. Oly gyakran és oly szemérmetlenül írják felül saját történetük logikáját, mintha egy idősotthonba dugott rokonukat győzködnék arról, mennyivel jobb itt, mint otthon. Az aktív és teljes aranykor ígéretét kínosan kisszerű akadályok és demens poénok szegélyezik, az időskori kiteljesedés tisztes ideáját pedig hamiskás foteles nosztalgiára cserélik.

Ha két-háromszáz év múlva lesznek még filmes érdeklődéssel megáldott antropológusok, bizonyára remek történeti esszéket írnak majd a gerontokomédiák e sajátosan skizoid vonulatáról, ahol a mellőzött idősek úgy lázadnak a sorsuk ellen, hogy végül kedélyesen mosolyogva beletörődnek a helyzetbe. Az amerikai, angol, ausztrál és új-zélandi színészekből verbuvált gárda ellenben kiváló. Bár James Cromwell vagy Jacki Weaver nyilván álmukból felébresztve is el tudnának játszani egy-egy ilyen kellemesen simára faragott karaktert. A film címe mindettől függetlenül persze igaz. Jó nyugdíjas vígjátékot forgatni tényleg sosem lenne késő.

HUBER ZOLTÁN